

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:
Fischel Fülöp könyvkereskedése.
Ide küldendők az előfizetési díjak, nyilvánterkek és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:
Egész évre 8 kor.
Fél évre 4 kor.
Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések elfogadtnak:
Budapest: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben Schalek H., Dukas M., Oppellik A., »Általános Tudósító« hirdetői osztálya Budapest.

Nyilvánter. papírtára 20 fillér.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, a Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« sat. hiv. közlönye.

Milyen közszellem ez?!

Mint ahogy a szivacsnak minden porcikája vízzel van átitatva, épp úgy megvan telítve a mi társadalmunk közszelleme is göggel, hazugsággal. Ez az értelmi kevélység jellemzi a világot s még az éretlen gyerekek is úgy beszélnek az Istenről, mint egykor a gögös Farao, a ki Mózesnek, az Isten küldöttjének az arcába vágta:

»Kicsoda az az ur, hogy én néki engedelmekedjem?

Há őszinték akarunk lenni, be kell valanunk, hogy napjainkban minden csak külső forma és hazugság. Údvarias külsőségekkel leplezik sokan szívök ürességét. A barátságot színlelik, hogy az emberek egymást annál jobban kihasználhassák, különösen ártják egymást, sőt sokszor váltanak judás-csókai azok, a kiknek a szívében nincs más, csak irigység és árulás.

Mindezt látjuk, de sem okolni, sem fölszámolni nem akarunk. Nem nyújtjuk ki reszkető kezünket az egyetlen orvoságért, a mely új életet adhat kimerült társadalmunkba az örök igazságokért. Nagy válságok előtt áll a világ. Az igazi becsületes Isten után szomjuhozó lelkeket nem elégíthetik ki immár a rendszeres hazugságok, a lélek nélkül való formaságok, a mikkel őket minden téren táplálják. A jelszavakkal csak a fül lakik jól, de a lélek éhesen maradt!

Nekünk élet kell! Igazság és szeretet után vágyódnak a szívek. Az emberiség érzé, hogy őt különféle jelszavakkal megcsalták és félrevezették.

Ez a csalódás már is kijózanította az emberiséget és két táborra osztotta a világot. A kislelkűek belevetették magukat a hitlenség karjaiba — a külső forrákból élő hit pedig belesodorta a gyengébb lelkeket a képmutató farizeusmusha, babonáságba.

E kettős betegségből kell egyformán kigyógyítani — a megromlott világot. Ennek pedig csak egyetlen módja van. Az örök igazságra és szeretetre kell újra nevelni az emberiséget és az ő szellemét kell újra belevinni, az egyéni életbe, a családi tűzhelyhez és az összes emberi és társadalmi intézményekbe. Abból indul ki az életet adó nedvkeringés, a melyben virágot fakaszt, gyümölcsöt érlel.

Ez az életet adó forrás, a melyből minden század tiszta üdítő italt meríthetett, valahányszor csalódásaiban kifáradva, szenvedélyeikben kimerülve, haldoklott a szomju-ságtól.

Vegyük kezünkbe a történelmet, lapozzuk azt. Mit látunk? Ugyanazt a tömegnyomort, ugyanazt a képmutatást és csuszó-mászó rabszolgaságot, a mely mindenkor az erkölcsi süllyedésnek szomorú jelensége volt.

A tartalom ugyanaz, csak a keret más; csak a viszonyok változtak, a melyekbe az erkölcsi hanyatlásnak eme gyászos körtörténetei beleilleszkedtek.

Minő nyomor, minő süllyedés! Így sóhajt föl az ember, mikor a történelemnek eme szomorú lapjait olvasgatja. Pedig nekünk nem is kell ilyen példákért olyan nagyon messze mennünk. Nyissuk ki a sze-

münket és megtaláljuk a mi társadalmi viszonysainkban is ugyanazt a rabszolgaságot, ugyanezt a nyomort.

Ilyen közszellem ez! —

Cselkó József.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Oltár szentelés.** A katori régi templomot az elmúlt nyár folyamán renoválták, s ez alkalommal a főoltár erekyeit is elmozdították, miért is a főoltárt a renoválás után újra kellett fölszentelni. A fölszentelést folyó hó 19-én, Szent Erzsébet napján dr. Krapác János zágrábi fölszentelt püspök eszközölte nagy pompával.

Püspök ur öméltsága e célból folyó hó 18-án utazott Kotorba Csáktornyan keresztül s utja valóságos diadal ut volt. Csáktornyára d. e. ¼ 11 órákor érkezett dr. Premec Domokos érseki és Radicevics püspöki titkár, valamint Kollarics Miksa varazsdi prépost kíséretében. Itt a vasuti állomáson a püspököt a felsőmuraközi papság és a járási hatóság fogadták. A papság nevében Kecskés Ferenc alesperes, a járás részéről Kolbenschlag Béla főszolgabíró üdvözölték. Krapác püspök a 11 órai budapesti személyvonattal utazott tovább Kotorba és a kíséretéhez csatlakoztak Csáktornyan: Kecskés Ferenc, Kralics Bálint, Kotter Márton, Filipics Lajos, Ehrenreich Béla plébánosok, Lach Landulf ferencrendi vikárius, Zrinyi Miklós belicai ideiglenes adminisztrátor és Murk bottornyai káplán; Kisszabadván Im-

TÁRCA.

A céhmester.

Még abból az időből való volt Kaplai Gáspár uram, midőn a céhrendszer divott hazánkban. Boldogabb is volt akkor a mestereMBER. Bármit mondjon is a mai felvilágosodott világ, én azt tartom, hogy a céhrendszer ép oly védőbástya volt a tisztességes kisiparnak és az iparos osztály jólétének, mint az egykori vármegye a haza függetlenségének.

Kaplai Gáspár korán jutott árvaságra. Azóta úgy hanyódott a világban egyik rokonától a másikkig, míg végre a gondviselés Hegyi Tihamér becsületes csizmadia mesterhez vezényelte, hol inasnak fogadták.

Hegyi csakhamar felismerte a fiuban a tehetséget, a szorgalmat és úgy bánt vele, mint saját gyermekével. Az egész család úgy tekintette őt, mintha hozzájuk tartozott volna. Kaplai is szintén úgy érezte magát Hegyiéknél, mintha szüleinél volna; sőt talán szüleinél sem lett volna jobb dolga. Mint legény nemcsak hogy tisztességes ellátásban részesült, hanem még szép fizetést is kapott. Már mint inas kis összeg pénzt kuporgott össze.

Az öreg Hegyinek ugyszólván jobb keze lett.

Annál nagyobb meglepetést szerzett az öregnek Kaplai, midőn egy alkalommal utra készen beállított Hegyi szobájába, hogy tőle búcsút vegyen, mert vándor utra kél.

Tudom, hogy hálával tartozom majster uramnak s egész családjának, amiért egész életem át nem felejttem el a velem tett sok sziveséget; de úgy tartom, hogy nem egész ember az, aki legénykorát egy mesternél tölti el. Én tehát vándorutra megyek, hogy bővebb tapasztalatot szerezzek magamnak.

— Helyeslem ugyan fiam — szölt Hegyi, — tervedet, hogy ismereteidet óhajtod bővíteni, mire a vándorlás bő alkalmat nyújt. De gondold meg, hogy a vándorlásnak árnyoldalai is vannak. Magamon tapasztaltam, mily keserű kenyér az a vándorlás. Sokszor a legény munka nélkül marad és alamizsnából kénytelen tengetni életet. Vedd ezt kedves fiam komolyan fontolóra, nehogy későbbben meg felfjén siratnod könnyeimű lépésedet. Maradj itt, látod, hogy én öreg vagyok már s nem sokáig vihetem a mesterséget, majd átveheted az én műhelyemet.

Gáspár arca felvidult ugyan egy pillanatra, de aztán annál szomorubb hangon mondá: Nem uram! nem maradhatok többé. Nincs nyugtom; úgy vagyok én, mint a vándormadár; mihelyt a távoli hazájából a tavasz első lehellete érkezik hozzá, odasiet.

— Tehát csakugyan elhagynál engem, ki

második atyád lettem. Nem sajnálnád itt hagyni családomat, mely kebelébe fogadott; elhagyni nőmet, ki anyaként szeret és Julcsát, a kedves Julcsát, kivel úgy összeszoktál?

Sajnálni bizony sajnálnod, hogy el kell hagynom azokat, kik úgy szerettek, annyi jóval elhalmozta; de épen azért mennem kell.

— Mit beszélsz fiam! talán valaki megbántott? Talán a feleségem? vagy Julcsa leányom? Akkor lakolni fognak. Mindjárt idehivatom őket és előttem úgy lefordom, hogy megemelegetik.

Kérem, majster uram, ne tegye. Ők ártatlanok. Sem a majsterné, sem a Julcsa nem bántottak soha egyetlen szóval sem.

Gáspár végre búcsút mond a Hegyi családnak; egyenként megköszöni a majsternak, a majsternénak a vele éreztetett jószágot és a Julcsa lányuknak is; de midőn az egész család könnybe lábadt szemekkel áll előtte, meglágyul szíve. Aztán mégis összeszedi magát, kezét szorít a majster urammal, a majsterné nemzetes asszonyfával és kezét nyújt Julcsának. De midőn Julcsa úgy megszorítja kezét, mintha vissza akarná tartani és ő a leány könnytel szemébe tekintett, elátpadt; olyan lett, mint a fal és összeesett.

Szép tavaszi nap volt. A nap úgy ragyogott az égen, mintha csak maga is örült volna a munkáján, az ébredező természet fellendülésének. A levegő oly tiszta, oly illatos volt, hogy öröm volt néhány órát a szabadban tölteni. Fel is használ-

rei Ferenc plébános; Murakirályon Peczek György c. kanonok; Mesterich Gábor plébános, és Kedmenec káplán. Murakirályon a vasuti állomáson nagy tömeg nép gyűlt össze templomi zászlók alatt és a püspök a vasuti kupéból, míg a vonat állott, néhány szót intézett a tiszteletére összegyűlt néphez.

Kotorban a püspök fogadására a vasuti állomáson az alsómuraközi papság, nevezetesen: Hergár István esperes, Liszjak Lajos, Czimmermann János, Golub János, Habus Mihály, Fábian Gyula, Kadia József plébánosok, a járási hatóság részéről Kovács Rudolf főszolgabíró, az iskolás gyermekek az apácaik vezetésével, a tűzoltóság s a környék hívei nagyszámban megjelentek. A papság részéről Hergár István szentmáriai esperes, a járás nevében Kovács Rudolf főszolgabíró a diadal kapunál a hívek nevében Liszjak Lajos plébános, és Kotor község előjárósága nevében Kele György jegyző üdvözölték a püspököt. A megérkezés után a püspök kíséretével együtt Alsódomboruba ment, hol tiszteletére utlaki Hirschler Miksa 32 teritékű diszebedet adott.

Ebéd után délután 3 óraker a püspök visszament Kotorba, hol mozsár durrogás és harangzúgás között egyenletes a templomba ment. Itt a templom ajtóban Liszjak Lajos katori plébános fogadta szép beszéddel, mely után a püspök a templomban püspöki áldást osztva, felment a prédikáló székre, s onnan nagyszabású prédikációt tartott az oltárszentelésről. A püspök közvetlen kísérete Kotorban a plébánosnál, a muraközi papság pedig Alsódomboruban Hirschleréknél szállt meg.

Az oltár szentelés vasárnap reggel 8 óraker kezdődött. A püspök a fáraháztól processióval ment a templomba, hol 8 pap segédlete mellett 2 óra hosszúra tartott a szentelési szertartást. Szentelés után az újra szentelt oltárnál a püspök ünnepi nagymisét mondott.

Déli 1 óraker 54 teritékű ebéd volt a plébánosnál, melyen Liszjak Lajos plébános a pápát, a püspök pedig a zágrabi érseket éltették. A püspök Radicevics titkár és a varazdi prépost kíséretében fél 5 óraker Murakeresztúr—Gyékényesen keresztül visszazugazott Zágrábba.

— **A kanyaró megszűnt.** A Csáktornyai 7 héten keresztül járványszerűleg uralkodott

ták azt sokan, köztük ott lehetett látni Kaplai Gáspárt Hegyi Julcsával. De ők nem látszóttak figyelni a mezők virágaira, melyek oly szépen mosolyogtak rájuk, nem figyelte a járókölökre, oly nagyon elmélyedtek ők a beszélgetésbe. Arról tanakodtak, hogy mikor tartásuk meg a lakodalmaikat.

Gáspár amellet volt, hogy minél előbb és mennél egyszerűbben menjen végbe a lakodalom.

— Tudod Julcsám, hogy árva fia vagyok; senkim sincs, a kit a lakodalomra meghívhatnék; essünk túl rajta minden fény és feltűnés nélkül.

— Értelek édes Gáspárom; szeretném is a kívánságodat teljesíteni, de ez lehetetlen. Először is szüleimnek nagyon sok a jó emberük, ezek mind elvárják, hogy őket meghívjuk a lakodalomra. Aztán meg is itélnek szüleimre, ha csak úgy suttogásban férjhez adnának; hisz mindenki ismer bennünket és tudja, hogy az a költés, mibe a lakodalom kerül, nem tesz minket tönkre. Borva a háznál anyni, hogy magunk el sem fogyaszthatjuk. Pulyka, ruca, liba s más apró jószág van elég a háznál. Aztán meg leülhetjük az egyik borjut és lesz enni való elég. Azt is fontolóra kell vennem, hogy eljegyzésünk oly hirtelen történt, hogy épenséggel semmi időnk sem volt a staférun elkészítéséhez. Új butort is kell majd rendelni. Mig mindez elkészül, addig bizony itt lesz a pünkösöd; legjobbnak tartanám, ha pünkösöd másodnapján tartanók az egybekelést. Azt mondja anyám, hogy ők is ekkor esküdtek.

kanyaró teljesen megszűnt, miért is az áll. elemi iskola I és II osztályaiban, valamint a kisedővodában folyó hó 23-án a tanítasokot ismét megkezdették.

— **A csáktornyai korcsolyázó egyesület** idei őszi közgyűlését folyó hó 19-én d. u. 2 óraker tartotta meg Dékány Mihály elnöklése mellett. Elnök az egyesület múlt évi működéséről beszámolván, jelentette, hogy az egyesület a múlt évben összesen 96 tagja volt. Az egyesület bevétele 615 kor. 40 fillér és kiadása 524 kor. 14 fillért tett ki s így a jelenlegi pénztár készlet 91 kor. 26 fill. Elnöki jelentés után az új tisztikar választott meg, mely szerint: elnök lett ismét Dékány Mihály; jegyző. Óriás János; pénztáros, Kende Róbert; pályagondnok, Divék Ödön; helyettes pályagondnok, Dus János. A választmányba beválasztottak. Grész Ernő, dr. Huszár Pál, Korpics Rezső, dr. Kovács Lipót, dr. László Béla, Lakó Imre, Neumann Róbert és Tömör Boldizsár. A közgyűlés elhatározta, hogy a mennyiben az egyesület anyagi elege megengedi, egy bódét állít fel a jégpálya mellett. A jégpálya az idén is, mint a múlt évben az már meghonosítottak, csak d. u. 4 óra utáni időben lesz használható, mely időben a pálya villamos ivlámpákkal lesz megvilágítva. A taggyűjtő ivel december 1-én búcsújtják ki.

— **EZREK HÁLÁJA** jutott a csuz és köszvényes betegek közül Zoltán Béla gyógyszerészhez azon kiváló eredményekért, melyeket a híres Zoltán-féle kenőcs használatával értett el. E hírneves kenőcs még oly csuz és köszvényes betegek súlyos baját is meggyógyította, kik már évtizedek óta nem voltak képesek gyógyulást találni. Tudja meg hát mindenki, hogy ha családjában valaki csuz és köszvényben szenved, akkor meg kell hoztatni a Zoltán-féle kenőcs üvegét 2 koronáért a Zoltán-féle gyógyszerházból Budapest, V. Szabadságtér.

Nagy Géza zongora-virtouz, kolozsvári tanítóképző-intézeti tanár folyó hó 17-én Berlinben a berlini filharmonikusok nagytermében hangversenyt tartott. A műsoron Bach, Beethoven, Brahms, Liszt és Rubinstein művei szerepeltek és a hangversenyző már első számával oly osztatlan, nagy hatást ért el, hogy a következő zenezámmal szünni nem akaró lelkes tapssal fogadták. A siker a hatalmas Rubinstein etude előadásával érte el a tetőfokát, ugy hogy Nagy Gézának ráadásul még Raff kényes és bravuros rigaudonját is el kellett játszani.

Kaplai uram újult erővel kezdett a munkához a lakai után. Pontekájának volt is keletje. Minden heti vásárkor néhány ropogos szazas vandorolt a láda fiába. Embertársai szerették, becsülték, mint okos, becsületese embert. Az öreg Vadnai céhmaster halála után Kaplai Gáspárt választották meg egyhangulag a becsületese cím-madria céh atyamesterévé. Nagy megtiszteltetés volt ez az alig 30 éves mesterre nézve. Oly tekintélyre tett szert rövid idő alatt társai között, hogy ezek valósággal rajongtak érte. Minden szava bölcsességet lehel, minden intézkedése társai javát mozdítja elő. Rövid idő alatt ő volt a város legnépszerűbb embere Boldog családi életet élt. Amióta egymáséi lettek, — pedig elhaladt fejük felett néhány év, — nem volt köztük nézeteltérés. A gyermekek mint orgonasípok jöttek egymásután és szépen fejlődtek. Jól nevelt gyermekek voltak. Nem is csoda, hisz az apa és az anya szemei folyton rajtuk csüngtek. Vallásos nevelésben részesítették őket, a mi akkor még nem tartozott oly ritkaságok közé, mint napjainkban. Mindennap reggel és este, ebéd előtt és ebéd után együttesen imádkoztak. Minden vasár- és ünnepnapon az egész család együttesen elment a templomba nagy misére és prédikációra; szóval isteni fételemben éltek.

AGRICOLA.

[Folytatása következik.]

A farsangi mulatságok sorozatát a csáktornyai jólékonycélú nőegylet estélye nyitja meg január 6-án, Vízkereszt napján. Ugy értesülünk, hogy közönségünknek ez alkalommal oly kiváló élvezetben lesz része, a minő Csáktornyan már régóta nem kínálkozott. A mulatság u. is előképekkel kezdődik, melyekben a négy évszak s a kilenc muza kerül bemutatásra. Az előképekben való részvételét már eddig is 12 hölgy ígért meg, a rendezést pedig Zsebők János polg. isk. rajztanár volt szives magára vállalni. Az egyes előképek közé é eső szüneteket hangverseny számok töltik ki. Az estélyt tánc fejezi be, melynek rendező-bizottsága már legközelebb megalakul. Az élvezetes estélyre már most is felhívjuk a közönség figyelmét.

FAJTISZTA SZÖLŐOLTVÁNYOK legjobban és legolcsóbban szerezhetők be az állami-jog segélyezett és Buding Adolf szakszerű vezetésével álló vállalati oltványtelepnl Billéden Torontálmege.

— **Erzsébet napját** a csáktornyai álltanítóképző intézet Önképzőkörre folyó hó 19-én diszközgyűlésén a következő műsorral ünnepelte meg: 1. Hymnus, énekelték az ifjuság. 2. Erzsébet, írta és szavaltta: Kopstein Lipót IV éves növ. 3. Gyászének. Énekelték: Susmél Ede és Horváth Dezső IV évesek, harmniumon kísérte Kozma Imre IV éves növendék. 4. Ünnepi beszéd. Tartotta: Baksa Lajos IV éves növendék. 5. Mi atyánk a menyben! Irta Pósa Lajos; szavaltta: Borossay Béla II éves növendék. 6. Szózat, énekelték az ifjuság.

— **A legrádi mükedvelők** f. évi november hó 29-én a nagyvendéglő összes helyiségeiben táncmulatsággal egybekötött Andrásnapi jólékonycélú hangversenyt rendeznek Személyjegye I kor. 40 fillér, családjegye 3 kor. Keddtele pont 8 óraker. Felülfizetése közönsédtel fogadtatnak. Műsor: 1. A vén cigány. Előadja az énekkar. 2. Értekezés Tartja: Bors György. 3. Semiramis nyitvány Rossini-tól, zongorán előadja: Pick Edéné. 4. Monolog. Előadja: Mikler Győző. 5. Petőfi a Hortobágyon, melodráma. Előadja: Pur Mihály. Kísérik: hegedűn Goldschmed József, cimbalmon Mikler Győző, zongorán Haller Ernő. 6. IX Hangversenymű Ch. Berriótól. Hegedűn előadja: Goldschmed József, zongorán Haller Ernő. 7. Dialog. Előadja: Dr. Kaiser József és Misner Gyula. 8. Magyar darabok. Zongorán előadja: Tibor Antal. 9. Élő őseink hazája. . . . Előadja az énekkar.

— **MONTIGNOSO GRÖFNŐ.** A most százéves trónörökösöd emlékiratainak közlése most kezdte meg Az Ujság politikai napilap. Európaszerte fogják emlegetni ezt a könyvet, melynél érdekfeszítőbb regény még nem izgatja az olvasóközönséget. Az Ujság utjonnan belépő előfizetőinek külön nyomtatban küldi meg az eddig megjelent részt. Egyben felhívjuk t. olvasóink figyelmét Az Ujságnak lapunk mai számában megjelent hirdetésére.

— **Hirdetmény.** Az 1898. évi XIX. tc. 45. §-a, és ezen törvény végrehajtása tárgyában a m. kir. földmívelésügyi miniszter ur által 15.217./1899. szám alatt kiadott rendeletnek 212—231. §-ai értelmében Csáktornya község volt urberese közbirtokosságának alakuló gyűlése Csáktornya községben a községházán 1905. évi dec. hó 5-én d. e. 9 óraker a közigazgatási erdszeti bizottság kiküldöttjeinek közreműködésével fog megtartani. Táragsorozat: 1.) A szavazásra jogosultak jegyzékének összeállítása és ezzel kapcsolatosan a birtokjogosság arányrészének megállapítása. 2.) A közösen használt erdő gazdasági ügyvitelére vonatkozó szabályzat megállapítása. Felhívatnak tehát

az összes erdőbirtokosok, hogy a közös erdő használatában való jogosultságuk megállapítása végett ezen alakuló-gyűlésen annál is inkább jelenjenek meg, mert elmaradásuk az alakuló-gyűlés megtartását akadályozni nem fogja. Hrabovszky Kelemen, m. kir. főerdész.

— **A Dr. Richter-féle Liniment. Caps. comp. (Horgony-Pain-Expeller)** igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 36 év óta mindig készletben van. Hátfájás, csipőfájdalom, fejfájás, köszvény, csúznál stb.-nél a Horgony-Linimenttel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő; sőt járványkórnál, minő: a kolera és hányóhasfolyás, az altestnek Horgony-Linimenttel való bedörzsölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő káoszser jó eredményvel alkalmaztatott bedörzsölésként az influenza ellen is évekig: a 80 fillér, 1 kor. 40 fillér és 2 korona a legtöbb gyógyszerárban kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan: Richter-féle Horgony-Liniment (Horgony-Pain-Expeller) kéri, valamint a »Horgony-védjegyre és a Richter cégjegyzésre figyelni és csak eredeti üveget elfogadni.

— **Demény Albert** Shakespeare-recitator folyó hó 22-én Csáktornyan az állami tanítóképző-intézetben és az áll. polgári iskolában az ifjuság előtt magyarázattal egybekötött gyakorlati műszavaltot tartott. Előadta a többi között: Endrői Sándortól a Celli bucsút, Móra Istvántól Kenyérszegeskor, Temérdektől a Szökevényt, továbbá Rákóci visszatérését, Az aradi vesztőhelyen, az ember tragédiájából stb. Demény Albertnek valóban fényes tehetsége, bámulatos hangszínező éreje és a szavallás művészetének lényegéről, a természetes és közvetlen beszédéről és a szavalt magaviseletéről tartott művészi előadása nagyon meglepte a hallgatókat, úgy az ifjuságot, mint a tanítókat és tanárokat és ezeknek teljes elismerését vivta ki magának.

Szőlészeti tanácsadó. Egész kis könyvtárt helyettesít az a munka, mely „Borászati Lapok Zsebnaptára” címen most hagyta hetedik évfolyamában (az 1906 évre) a sajtót. Valóságos kompendiuma mindazon ismereteknek ezen könyv, amire a szőlőgazdának úgy a szőlőben mint a pincében szüksége van. Felsorolja a hónapoktól teljesítendő munkálatokat és nélkülözhetetlen tanácsokat ad azok okoszerű végrehajtására nézve. Megtanítja a gazdát milyen alanyokat használjon a különböző talajokra, milyen fajtaikat ültessen ha sok asztali, ha sok finom pecsényebort akar termelni, ha tartós és bőtermő csemegezőlőt akar előállítani. Szakszerűen megtanítja a gazdát a legkülönbözőbb rovarok, gombák és egyéb betegségek és elemi csapások ellen való védekezésre. Felvilágosítást nyújt a szüret előkészületére, az erjedés okoszerű lefolyására nézve, kioktatja hogyan kell az erjesztő kamarát, raktárpincét berendezni, új- és ó-, fehér és vörös borokat helyesen kezelni. Tanácsokat ad a szőlőt és bor melléktermékeinek feldolgozására, borpárlat, pezsgő, ecet stb. készítésére nézve. Megtanítja a gazdát, hogyan lehet a beteg borokat bajukból kigyógyítani. A gyakorlati részen kívül a „Borászati Lapok Zsebnaptára” felsorolja az összes szőlészetre vonatkozó törvényeket, rendeleteket, hegyközségek, szövetségek, stb. létesítésére vonatkozó szabályokat, a felsőbb hatóságok által hozott határozatokat. Ismerteti a szőlészettel kapcsolatos állami összes szervezeteiket, iskolákat, tanfolyamokat, az igénybevehető kedvezményeket stb., s így minden birtokosnak nélkülözhetetlen tanácsadója ezen könyv szőlő- és borgazdasági viszonylataiban. Azonkívül jegyzéknaplót tartalmaz, pénztári adatok, napszámítások, ojtvány- és szőlőiskola, pincekezelési, bor- és szőlőeladás stb. stb. feljegyzésére. A díszes vászon kötésbe kötött, táskával és irónnal ellátott könyvecské ára bérmentes küldéssel 3 korona 20 fillér. Kapható a Borászati Lapok kiadóhivatalában, Budapest IX. Üllői-út 25 szám és minden könyvkereskedésben.

— **A 40 koronán aluli követelések behajtása** a sommás eljárás törvény életbe léptetése óta a 40 koronán aluli követeléseket csak az adós lakhelyén lehet perelni

és a felmerült ügyvédi költségek fizetésére adós nem kötelezhető. Ez a jogállapot hazai kereskedelmünket érzékenyen sújtja, vagy kereskedőink és iparosaink az esetek túlnyomó többségében az ilyen mű követelések peresítésétől egyáltalán kénytelenek lemondani. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés e bajon segítő, megfelelő szervezettel létesítésével foglalkozik; gondoskodik arról, hogy az egyesülés tagjai minden egyes helyen találjanak olyan ügyvédet, aki hajlandó a 40 koronán aluli ügyeknek előre megállapított és az ügy értékével arányban álló általános-összeg ellenében való vitelére.

— **Kérelem.** Folyó hó 21-én este a Gerstmann kávéházban a pénztár mellől valaki tévedésből elvitte egy ezüst fogantytus női ernyőt. A kávéház fizető pincérje kéri az illetőt, juttassa azt hozzá, mivel a tulajdonos, ki azt az ő őrizetére bízta, 50 kor. kér tőle kártérítést, a mi őt nagyon érzékenyen sújtja.

KÖZGAZDASÁG.

Cseplő gőzkazánoknak uti mozdonyokká való átalakítása.

Sok ezerre rug Magyarországon is és még többre a külföldön a cseplőgőzkazánok száma. Ezeknek a cseplőhelyekre vagy a távol fekvő lanyákra való vontatása sok, igen sok vonó-erőt igényel, főleg, midőn öszszel vagy eső után az utak megromlanak. A sáros és mély utakon ezen gépvontatások valóságos rémei a gazdának, kivált midőn a vonóerő napról-napra gyengébb lesz. Ha pedig az ilyen gyenge vagy sokszor elégtelen vonóerővel, rossz mezei uton vagy lejtőnek fel, ama néhány pár ökörnek nagy megerőltetését látjuk, vagy ottan, ahol a vasúti állomástól, vagy a tanyától, vagy a községi távol fekvő cseplőhelyre kell ama mezei utakon a cseplőgépet ilyen módon elvontatni, ottan valóságos megváltás azon legújabb találmány, melyről a nagyszűlyű cseplőgép-készletek saját erejükkel való hadladasra átalakíthatók. Sok helyen pedig csak lóval kell kioldni.

Fokozza ezen találmány értékét és gyakorlatiasságát, hogy a gőzgépet eddigi munkáját semmiben sem zavaró, zseniálisan megoldott felszereléssel tetszés szerint előre vagy hátra indítható, anélkül, hogy a lendkeréknek meg kellene állni, vagyis a gőzgépet minden gőz- és minden idővesztés nélkül, főleg egy váratlan tüzeset pillanatában azonnal a szükséghez képest kimozditható állóhelyéből, sőt az egésztől megmenthető. Ha pedig ama mérhellen előnyt is mellátjuk, hogy ezen átalakítással minden gőzgép a cseplési munkán kívül még vontatásra és szántásra is alkalmazható, valóban egy korszakalkotó és tisztán magyar, rendkívül fontos találmánnyal óriási holt erőt vagyunk képesek a munkába állítani.

Az így átalakított gőzgéppel tehát a cseplőgépeknek is bármely távolságokra való elvontatása ezentul akadálytalanul és minden vonóerő-beszerzéssel járó idővesztés nélkül történhetik; de ezenkívül a cseplőgépek az asztalhoz való állítása pár perc alatt megtörténik, mert a gőzkazánra alkalmazott rugós tányértárcsákkal a cseplőszekrény hátrafelé is tolató, így tehát bármely állásba egyszerre beállítható.

Ha a következő pillanatban a gőzgép a maga rendes állóhelyére mozog, mihelyt a kerekeket aláékeltek, tehát néhány perc alatt, a cseplési munka megkezdhető.

Miután a cseplőgépek minduntalan más és más kazalhoz állítandók, ez egymagában is egyike a legfontosabb kívánság megoldásának.

Az így elért újítások tehát mind kézzelfogható igen nagy előnyök. Ezeket is tevézi, hogy az új felszerelés által a »Kulisza« vezérmű és az ellengőz használatának szükségessége megszűnik, miáltal a gőzgép munkaképessége emelkedik s olcsóbbá is lesz.

Ezen közérdekű találmány 9588 szám alatt van szabadalomra bejelentve. Az előre és hátramoztató szerkezet a gőzkazán lendkerékének hajtótengelyére van szerelve, három egymásba nyúló fogas kupkerék-kapcsolással, amelyek között a be- és kikapcsoló hajtószerkezet fekszik, melynek egymásba eresztett forgótengelyével tetszés szerint azon fogaskerek hozatik működésbe, mellyel a gép hátrafelé mozgása éretik el, hol az, mellyel a szükséghez képest az előrevaló mozgása biztosítatik.

Ezt egy külön homlokfejjel bíró, a két ellenkező irányba bekapcsolódó tárcsafej eszközli, mely a különben szabadon járó megfelelő egyik kupkeréknek az ezt hajtó kerékbe való bekapcsolásával azon tengelyt hozza működésbe, melynek fogaskereke a gőzgép hátulsó kerékagján alkalmazott fogazatba nyulva, a járókereket és vele az egész gőzgépet előre vagy hátra mozgásba hozza. Így tehát a gépés a tüzelőhelyből egy fogással, a gőz elzárása, ellengőz és a gép megállása nélkül, bármely pillanatban gőzgépet — az aláékelés eltávolításával előre, vagy hátra indíthatja tetszés szerinti irányban s a menetességét most már tisztán gőzkészlete szerint szabja meg. Olyan tehát ezen elrendezés is, mint a szobai villamos csengő, mely egyetlen nyomásunkra működik. Az egész átalakítás tehát bármely gőzgépen eszközölhető, anélkül, hogy eddigi munkaképességét bármiként is zavarná vagy csökkentené, sőt a »Kulisza« vezérmű elhagyásával csak emelkedik s a »Kulisza« vezérmű feleslegessé is válik, vagyis elhagyható és a gőzgép holtja is megoldott kérdés.

A készülék csak akkor működik, amikor épen arra szükség van, különben szabadon fut, tehát a cseplésre szükséges gőzt nem fogyasztja s csupán az egymásra eresztett tengelyek futnak a fogas kupkerék minden érintkezése nélkül, melyek azonban bármely pillanatban egyetlen nyomás által egymásba kapcsolhatók, amikor pedig a cseplési munkája ugys megszűnt.

Az átalakítás és felszerelés a gőzgépek egyéb javításai munkálataival kapcsolatban, megegyezés szerint méltányos árban történik. Megjegyzem, hogy az írásbeli bejelentések a Leelőssy és Pap-féle szabadalomra nézve az átalakításokra Leelőssy Imre gépgyári művezető urhoz (Temesvár, Béga-balsor 18.) intézhetők, akitől a gyártási szabadalom is megszerezhető.

Lóherer Andor.

Kiadó és laptulajdonos:

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR)

Feladás szerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF.

Sve pošiljke se tiču zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime, Margitai Jozefa urednika Csáktornya,

Izdateljstvo:

knjižara Fischel Filipova, kam se predplate i obznane pošljaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk

Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: vu svaku nedelju.

Predplatna cena je

Na celo leto . . . 8 kor.
Na pol leta . . . 4 kor.
Na četvert leta . . . 2 kor.

Pojedini broji koštaju 20 fi

Obznane se poleg pogodbe i fi.l računaju.

Službeni glasnik: «Csáktornyai lakarekpenztár» «Muraközi lakarekpenztár» «Csáktornya Vidéki lakarekpenztár» i t. d.

Medjumurski Kolendar.

Vu letošnjim kolendaru vašim je jedna štiva, koja govori, kuliko i kuliko ljudi, sredstva i t. d. je treba, dok jeden falacec kruha kruhom postane. Tak bi i mi lahko pisali, kuliko ljudi, sredstvih, mašinah je treba, dok iz kolendara kolendar postane. Jer pak bi to jako dugo trajalo, nebudemo to pisali, nego hoćemo nekaj od samoga letošnjega kolendara od njegovog zadržaja pisati.

Već 23 ljeto, kaj je tē kolendar navučitelj medjumurskog puka, zbuditelj domoljubnosti vu Medjumurju. Jer ovoga kolendara si kupi svaki siromak, koj za novine nema peneze, ali kolendar si kupi, jer njegov navučitelj, koj mu smeħa i radost napravi negda—negda, nemore faliti iz njegove hiže.

Kak svako ljeto, tak i ljetos je pun naš kolendar poučljivih i smešnih štivah. Koj se hoće smejati vu kolendaru si i takvu štivu najde, koj se hoće vučiti i za njevu je štiva vu kolendaru. Jer štivah je puno vu kolendaru. Najprvić nam poveda svoje proročanstvo stoletni prorok. Ljudi iz nekojih pojavov sudiju na buduće vreme, naš stoletni prorok vući ljudi, da kaj najzemeju vu opažnju, ako hoćeju znati kakvo bude vreme.

Zatem je štiva našega već tak oblubljenoga pisca Kollay Emanuela. On pripovieda od prve i zadnje ljubavi patra Gab-

riela. Moremo videti iz ove štive, kak sve dobro zravna Bog i kaj se danas morti nam krivo vidi, to Bog sve vu budućnosti na dobro donese. Iz patra Gabriela nebi nigdar pater bil, ako se nebi zaljubil Treziku zbog česa ga je njeni otec pretiral i tak vu nevolju i probe porinul. Zaistno lepa je ova štiva i duga je, svaki koj bude nju čital, bude imel radost vu njoj.

Nadalje je štiva Majczen Ferenc opadne koja nam takaj kaže da je sve sa božjom voljom. Koj pod drugoga jamu kopa sam vu nju. Tak je delal Logožar Miška premožen gazda, on je navek pod Čepce Lovrenca janu kopal, nazadnje je sam vu nju opal.

Takajše znamenita i za prečitati vredna štiva je: »Kaj je zrok našem slabomu plodu?»

Zaisto preporučamo svakomu medjumurcu ovu štivu, koja je od reči do reči — istina. Naš plod je — nigdar ne tak veliki, kak vu stranjskih mestah. Vu ovoj štivi, moremo citati, kak je moći plod povekšavati i zemlju popraviti.

Štiva od tri kašajskih mučenikov je takajše lepa. Osobito je zanimiva zato, jer su tē tri mučeniki iz naše domovine blaženi. Ljeta 1905-ga, nje je sadašnji papa Pius X-ti proglasil za svete.

Za tom štivom opet dojde jedna vesela. Od Frička Togjera se govori tu, koj je imel dve žene. Ka mu je prva žena zbeležala nju je vu špital dal, vu špitalu je jedna stara ženska vumrla, ali su se po-

mešali, pak su nju kakti Togjerovu ženu pokopali Togjer se je drugoć oženil i blažen je bil sa mladom ženom Pankom, kad je samo na jedankrat nazad došla njegova stara žena Hanka i t. d. Sa jednom rećjom dosta se je moći zabavljati nad ovom štivom, koja hoće kazati jeden del iz života tōtov.

Zatem dojde najglavneše, kaj se je prošloga ljeta pēpetilo: od rusko japanskoga boja. Na pet stranah je tu štampano kak su se borili rusi i japanci. Svaki more videti iz ove štive, kak vitežki su japanc kojim je vitežtv njihova domoljubnost dala Vredna je ova štiva za prečitati.

Dosta je takaj drugih štivah vu kolendaru, svaki si more najti za navuk i za veselje. Kak takaj bez česa naš kolendar niti — nebi mogel biti: »Nekaj za kratek čas!» je takaj dosta vu kolendaru.

To je na kratkoma, kaj smo od kolendara povedati hoteli. Bez svakog kriča i halabuke, naš kolendar svakoga vući na poštuvanje Boga i na ljubav svoje domovine kak takaj na ljubav bližnjega.

Politički pregled.

Kristofly ministe znutrašnjih poslov je od dvanajst varmegijah nazad vzel orsačku podporu. Najmre orsag svakoj varmegiji pomoć daje, da se iz toga varmedjinski službeniki plaćaju. Sada je to pomoć pre-

Z A B A V A.

Kroz novine.

»Ako je čoviek već tak strašljiv, da nerećem nedoložen, da se neuta osobno ljubavni odnošaj zapodienuti, onda je najbolje kroz novine si zaručnicu poiskati. I takove ženitve su višekrat sretnē. — Upučival je Gornik. Prijatelj mu Belić, kojemu je toga nauka daval, samo si je duboko zdehnul. — »Ja ti anda savietujem» — nastavi Gornik — »u novinah oglasiti od prilike ovak: Dobro slojeći gospodin srednjih godinah prijatelj naravi i lova, veselak i t. d. žeti se jednom istih svojstvih gospodićnom oženiti. Pošto je zaručnik dosta imućan, nije potrebno da zaručnica posieduje imetak, ali je potrebno, da je naobražena i lepa.»

»Je odgovori gospodin Belić — »ali na to ih se više javi, koje hoću iti zamuž, a kako sad paziti i trefiti, da čoviek nenasede?»

»Lahko,» — odgovori Gornik — »samo se nije treba nagliti, već čekati i izpitavati, a ne odmah prvu ponudu primiti. Kad

si mogel tak dugo ledićen biti, budeš mogel još i ta dva—tri tjedna zdržati, dok se točno neosvedočiš o dobroti srca i uzornom ponašanju buduće zaručnice.»

»Ah, ja sam bil tak zadovoljan smojom pokojnom starom tecom, takovu više nedobim» — jadikuje gospodin Belić — »Sve je bilo čisto i redno u kući i ona je sve uč nila po mojoj volji.»

»Ljubeca žena će ti to još bolje sve urediti,» — odgovori Gornik — »Samo ti pazi! Mi ćemo sad odmah taj oglas za novine sastaviti, a tvoja hausmajstorica — ona te dvori, jeli, — ona će oglas u redakciju novinah odnesti, koje ću ga preštampati; a mi ćemo onda samo čekati?»

Nekoliko dni zatim pokućti netko na Belićevih vratih: »Ja sam donesla nekoliko listovah iz expedicije» — veli mlada dievojka i p uži Beliću nekoliko listov. On nepoznatu dievojku onak pitajuć gleda — »ja sam najme kći hausmajstoricina» — razjasni mu ova.

»Ah tak — hvala liepa!» — On vze-me list, dievojka se nakloni i odbieži po stubah dole.

»Anda tu je sada plod našega oglašivanja» — zdehne si Belić te prićme liste otvarati. — »Ipak ih je mnogo, koje bi radić zamuž pošle!» — I tim je prićme citati i promatrati priložene fotografije a konačno zaključti, se posavietovati sa prijateljom Gornikom. Kad je onda ovaj poslie knjemu došel, pričeli su znović liste premetavati, ali se nikak sjediti nisu mogli. Ona, koja je polag priložene fotografije bila najliepša, nije svoju starost napisala, a k tomu je sve moguće i nemoguće obećavala; ova dakle nije bila istinska. Tri su bile udovice; s ovimi anda nije nikaj bilo. Dvie su bile mlade kuharice sa nekoliko stotinami prišparanog kapitala; za tim Belić nije išel. Ostale pak su bile takovog pisanja, da se je komaj citati moglo.

»Počekajmo još,» — savietoval je Gornik, a Belić je pristal na to, jer tak strašno mu se niti nije sililo ženiti.

Već drugoga dana je hausmajstoricina donesla iz redakcije četiri lista. »No za vas gospodin Belić se vragometno jašu!» — veli smejuć. Belić se je takaj nasmijal, jer hausmajstoricina je bila baš liepa dievojka sa liepimi bielimi zubi, črtenimi ustnicami i ja-

trgel od dvanajst varmegijah med ovimi je i Zalavarmegija.

Njegvo Veličanstvo kralj je dal zapoved, da se rezervisti nutri pozoveju. Budeju po starih prikelnjeni oglasi, koji budu pozvali rezerviste nutri.

Levih strankak odbor je ovoga meseca 25-ga tojest vu subotu sednicu držal.

Znamenito je dalje i to, da svu dvé stranke stari i novi dissidenti, koji su se od negdašnje dêsne stranke odtrgnuli, sada su se med sobom zjednile, pod vodstvom Andrassy Gyula grofa.

Buna vu Ruskoj.

Kak se vidi vu Ruskoj bude ipak mir nastal Witte, koj je ruskomu puku slobodčinu donesel bude itak zdržal i oslobodil tak ruskoga puka kak cara od prolevanja krvi.

Ruski narod je previdel, da su nakane Wittea čiste, pak zato se počne pomiriti.

Ruski ministri svaki dan sednicu držiju, na kojoj je Witte predsednik, a svaki tjeden jedenput pak sa carom skup držiju sednicu. Car je podpisal ukaz, koj slobodnom dène stampanu i juš spravišca.

Kaj je novoga!

Čudnovito vraćenje.

Iz Pariza javiju, da vu Saint Kventin varašu žive jedna mlada devojka koja glas po celim Francuskem orsagu se rezširil. Od nekuliko tjednov iz celoga orsaga dohadja puk k Estelle Bar gospodičini, koja vu hipnotičkem svojem snu čudnovito vraćenje svršava nad betežniki. Kada zaspi, odmah zezna betežnikovu falingu i pove njemu pol rebnoga recepta. Ako prem gospodičina nema doktorskoga diploma, i kajli comperniju strogo kaštiguju francuski zekoni, jeden vračitelj i jedna babica su pri njoj, koji na diagnoziju i na njenu naručbu paziju. Tak veliju da je vre svakoga betežnika zvrčilo vu nju diktirano vračtvo.

kimi plavimi lasi. »Pak zar med ovimi sve mi još nije nijedna prikladna bila?» — zapita znatizeljno.

»Nije!» — zmrma Belič, komu se ta znatizeljnosti dievojčina nije dopala. Ona pako, kak da to nije niti opazila, nastavi: »Med ovimi je je i jedan parfimirani, već iz daleka diši, ta mora nieka noblessa biti, sam vrlo znatizeljna! Službenica ponizna, gospodin Belič.» — I ode.

Kak da mu se je to sve skupa predurilo, hiti toga dišečega lista po stolu a za njim i one ostale. Kakti blisk mu je kroz glavu prošlo, kaj mu je negda njegova mati rekla: Ženi se iz ljubavi i štovanja, a nikada radi imetka! — Zar je njemu bogatomu čovjeku bila sila svoje ime za kakove jezere tržiti? — On se obleće te odlučil našetnju iti. Da u celom varašu on nebi za se mogel dievojku najti i bez novinah to je bila samo njegova fantazija. Em je tu bilo potrebno samo oči odpreti, u jednu otmienu obitelj si ulaz priskrbiti, a ostalo sve štućaju i srdcu prepuštiti. Ovak si je mislił, dok se je oblačil i tim je otišel se šetati.

Prosjačtvo iz lažljivem svedočanstvom.

Ovo zadnje vreme jeden čoklavi mladi človek pohadjal je više darovničkih magnašov i nadsvećenikov stane. Da pako darežljivim njihova srca na vekuš pomiluvanje gene, svedočbu pokazal je, koja sveučilišta rektora i od Hauser professora podpisom i sveučilišta pečatom bila je obskrbljena, koja je to svedočila, da čoklavi mlad človek je Kmety Károly izvrstno izvršeni sveučilištah školah poslušatelj. Nego mlad človek je jako gusto počel dohadjati za podporu i onda su spazili daruvatelji koji se spominali jesu žnjim, da je jako s ab pri znanju. Celo dugovanje se sumljivo videlo javili, su ga na redarstvo, gde se samo na hitroma bilo zeznalo, da čoklavi mladi človek je Jakob Karoly cipelarski detič, kojega su onda vu rešt odegnali.

Narodna buna vu Pragi.

Iz Praga telegrafiraju, ove dneve vnočipemski pobunjeniki su napad načinili proti jedni oštariji, koje vlastelin je nemški človek. Vu oštariji se soldati zabavljali jesu, koji okolo desete vure ostavili su oštariju. Na putu su napali nje pemci i jednoga od njih su tak dugo bili, doklam se od krvi polejani skup srušil. Samo kesnije došli su redari, koji su soldate oslobodili i vu kaarnu sprevali. Pobunjeniki su zatim vu — oštariju išli, njene obloke su spotrli i vu njoj sve pohištvu na nakaj spravili i na vulticu šitali. Oštarija je čisto na nikaj došla i njeni gospodar je zapravljen.

Kossuth Ferencova bolest.

Kossuth Ferenc položaj se od dneva do dneva pobolšava. Vjerojatno da Kossuth za nekuliko tjednov bude se stal iz postele. Njegov hižni vračitelj Müller Károly dr. sveučilišta professor međjutim je prepovedal njemu, da pred protuletjem nemre vu okolicu putovati. Neodvisne i 48 stranke člani novembra 16. dneva pred poldnevom ob 11 vuri se skup zisli jesu vu stranke krugu, odkud cela zadruga išla je na stan Kossuth Ferencu, da svojega betežnoga vodju prigodom narodjenog dneva pozdravili jesu. Pozdravni govor vu stranke imenu je Hoitsy Pal držal.

Kad je okolo sedme ure u večer domov došel, zestal je na štengah hausmajstoričinu. »Baš sam bila gore pri vas» — veli ona — »uzput sam u ekspediciju se opet popitala i opet sam nekuliko listov dobila. Mene tam već gospoda poznaju, a te liste donasati mi je baš vesela šala.» Tim mu preda opet kupec listov. »Pet ih je!» — On preuzme liste — »Em je ipak sve skupa za mačku» — veli

»Ah kaj to vele!» — veli ona začudjeno. »Medjutim i meni se to sve nekak čudno vidi. Ravnič bi me zanimalo znati, kaj te sve dievojke i udovice skupa spišu.»

»Tak? — No onda vam dam sve pročitati» — veli Belič — »prosim vas potrudete se smenom gore, sve vam je predam, budite stum pisarijum imali više zabave nego s kojim Jokaievim romanom.» — I u to dobieži Gornik po štengah.

»Ah, tuj si» — veli — »ja sam te u kavani iskal.»

»Hodi i ti s nami gore.» — veli Belič — »budeš čudesa videl — same uspiehe tvojegoga dobrog tolnača! Baš je opet donesla gospodična Nestika nekuliko ih iz redak-

Redar vu ženski opravi.

Dr. Boldizar Kalman grešnih poslov razreda nadstojnik vu Debrecinu novembra 17 dneve večer iz čudnim načinom prijel je jednoga človeka, koj iz smrtjom groznjom hotel je k tri jezero korunam dojt.

— Pripečenja načinili su sledeci: Bleyer Mór leglašijski stanovnik ove dneve iz Debrecina je jednoga bez imena lista bil dobil, vu kojem čisto kratko samo to piše njemu nepoznati, da ako je njemu življenje drago i ako bi još duže hotel živeti, onda 15. dneva večer med sedmom i osmom vurom naj pošlje njemu tri jezero korun. Peneze naj puca donese, koja na glavi beloga rubca bude imala i vu rečenom vremenu pri vrati Emlékkerta naj čeka na njega.

— Blayer Mór je lista vu Debrecin donesel i predal je na redarstvo, gde poleg dr. Boldizsar njegovoga snovanja iz dalešnjem postupanjem je na Bardocz redarskoga komošara izručil. Bardocz Nagy László mladoga redara je vu žensku opravu dal obleći, druge dva redare pako je vu purgarsko opravu oblekel. Vu ženski opravi Nagy László se šetal pred vrtom i čekal je na nepoznanoga, koj bude peneze prek vzel. Bardocz pako je poleg cirkve čekal.

— Duže za pol vure samo na jedankrat dojde jeden čisto po siromaški opravleni človek i jednako s belim rubcom k kiklastomu redu se paščil.

— Čekate mozbit koga moja draga veli njoj.

— Jest, odgovori kiklasti redar. — Jednoga muzkarca cekam, kojemu peneze moram predati.

— Glas i obraz je taki streznil prihodnika i bez svakoga dalešnjega spitavanja, obrne se i počel je bežati, komošar i kiklasti redar se jesu m za njipožurili i na Csapó vultici su ga prijeli.

— Na redarstvu je pripoznal, da ga za Forteny Laszloja zoveju, cimermanski detič oženjeni i da vu Čapo vrtu stanuje. Lista je on pisal, ar je na nika došel vu nevoli žive i tak si je hotel pomoći. Fortenya redarstvo prijetoja drži.

cije. — Ja joj baš hoću sve do sad dobljene na čitanje predati.»

Gornik postane i gleda gospodičnu Nestiku, zatim uljudno skine škrljak s glave »Drago mi je da imam sreću poznati gospodičnu», — veli, — a onda laktom drukne Beliča a rebra: »Ti telec» — prisaptnemu — »zar si spieš?»

»Gde, — kaj?» — odgovori ov izne nadjeno.

Gornik stepe glavom. »Pak me još pita gde i kaj — to je pravi osel — — eni si samo pogledni tu dievojku, ta to je podpuna liepota!» —

Sad je tekar Belič pričel onak izpod oka promatrati hausmajstoričinu, koja se je preko ograje štengah prigнула te si materi dole zakričala: »Odmah dojde — samo mi gospodin Belič hoće nekaj dati.»

»Ali se žuri» — dojde opet glas od zdola.

»Anda prosim te» — šapće opet Gornik Beliču u uho — »ovo liapo zraščeno tielo kak sveiča, ovi prekrasni lasi, ove oči! — Brate pri tih očih gleda srdce kak kroz oblok, da si je liepše i čistije nemreš pomisliti!»

Obnorjeni pred zdavanjem.

Iz Kapošvara pišeju. Na svadbu se je sku skup spravili svati vu Csupov Mihaj horvatkutijskoga navučitelja hizu. Margit zvane njihove kćerke na njeno zdavanje. Medjutim nećekano žalostno ripećenje pokarilo je familije blaženstvo. Ljepa zaručnica pred zdavanjem on večer je ponorela, pred svadbeniki vse je trla dvobila. Tak sudiju da vu tugi je ponorela, ar nije hotela k svojemu mladoženju za tuvarušicu idti.

Vmoril je svojega oca.

Iz torontalvarmedjinskoga Jankovaca javiju. Večeky Arsa, dobro slojećega gospodara ove dneve mrtvoga našli jesu na hodniku. Na njegovi sluh od strelbene rane znamenje se videlo. Vsaki je vu tem mneđu bil, da Večeky se sam strelil, kajti poleg njegovoga tela, tam je ležal revolver takaj. Na hitroma medjutim glas nastane vu selu, da Večeky se ni sam sebe strelil. Sumlja na Večekyovoga sina je vpala koj iz svojem oćem se ni jako pogadjal i švaki dan bila je med njimi prepirka. Obćinsko poglavarstvo je potrebuvalo izragu, na koju iz Panćove Koćiš Endre kr. podsudec i Gonda Mór dr. pravdenoga stola vraćitelj dopeljali su jesu na lice mesto i paranje su svršili, po kojega tećenju se saznanalo, bez svake dvojbe, da Večeky krvoločnomu ćinu postal je aldovom. Vmorjenoga njegovoga sina su prijeli.

Zenska.

Od Szeman Jánoš hajdušamšonijskoga stanovnika celoga njegovoga imetka, 2200 korun je vkrala njegova verna tuvarušica koja onda iz svojim slugom Debreceni Lajošom je skoćilu. Žena je nagovorila svojega muža, da naj prodaju vse, onda pak naj odideju vu Ameriku. Muž je ovak na penegle obrnul vse. Žena onda pokrala i poćegla je iz svojim dragim. Siromaški muž javil je tolvajsko i neverno svoju ženu na redarstvu.

Odpućeni petdeset jezer težakov.

Türingijskih fabrikantov zadruga, kak iz Lipće telegrafiraju, ove dneve petdeset

jezer delavcov, odpostali su od dela. Dojdući ljeđen još ćeterdeset jezer težakov budu odpostali.

Strela.

Tekućeg meseca 8 dneva na večer prava ljetna bura išla je ober gornjega Medjimurja. Na desno levo samo je tak praskala strela. Jedna takova strela po šestoj vuri Podgorelec Antun zalabárdosijskoga stanovnika vu kup slame je takaj pukla i njega vužgala. Od gorećega kupa slame, vužgal se je blizo ležeći škeden takaj i vu njem bivšo gospodarsko orudie iz krmom skupa do 600 korun vrednosti se zgorelo.

Na sreću gospodarstveno stanje je asekulirano bilo.

Razbojništvo.

Iz Kisuszalása telegrafiraju, Horvath Antal kunhegyeški magjarsko kraljevski zivinski vraćitelj oktobra 20 dneva iz svojom familium skupa bil je pri večerji vu jestvione spavalne hiže njene obloke, koji na vullicu, gledjuju su odprli, da na noć ćisti zrok dojde nuter.

— Kad se jesu bili na večerjali, hižna gazdarica se je na divan dole sela. Služkinja dok je stola pospravljala videla je vu spavalnici se nekoga gibati, mislila si je da je hižna gazdarica. Kad je opet došla vu hižu, onda hižna gazdarica je vu hiži stala, nego vu spavalnici još se gibala nekva spodoba. Služkinja jako za krići na što Horvath vu hižu dobeži. Ravno onda skoćila je van jedna zenska nad oblok. Za njom skoći odmah i počne nju preganjati po vullici. Noćni gost se skrill pod most. Horvath za opravo ju je van do vlekell iz pod mosta, nego zenska je njega iz nožem oranila i opet iz jednom gletvom po ruki stukla nego vraćitelj nije pustil, duge njene lasi si je okolo ruke na metal i tak nju je peljal za sobum na žandarstvo.

— Žandari još ono noć premetanja hiže držali jesu i na njihovo veliko ćudo vno-go drago cenjenoga blaga došlo je na prvo zate vure, dragulja, srebernina i t d na tuliko, da one noć: 23 razbojstva valovala

je zenska. Da zakaj je po iskala vraćitelja njegovoga stana, — ovo takaj ima svojega zroka.

Vu onim dnevju vraćitelj je vu apateki bil i s opatkarom se spominal.

— Apatikar je to bil pitall od vraćitelja, da jeli je već dobil svoje penegze? Još nisam vse dobil, denes sam zdigell 600 korun odgovorill je Horvath. Ravno onda bila je vu apateki jedna puca rázbojne zenske njena kći. Tak se vidi oni 600 korun bi biia rada pogrnula.

Maleni vu Ameriku isseljeni.

Iz Zente pišeju, da još nigdar nisu bili nazoćni pri takvim pojavju, pri kakvim su bili oktobra 25 dneva vu Szent Istvan cir-kvi nazoćni pobožniki. Ob osmi vuri za petero van od vandrajuću malo detcu bila je sveta meša. Regdon Lajos zentaiski špolarski mešter pred tremi ljetmi prije toga otišell je vu Ameriku. Njegova žena Mészáros Rozalija je za njim otišla pred dvemi ljetmi prije toga i petero malo svoju detcu je pri njihovim starim oćem Regdon Lipotu ostavila do vezda. Vu Homestend varaša vu jedni veliki fabriki je službu dobill oćec i sada je k sebi dal dopejijati svoju petero malo decu, da familija podpuna naj bude. Naj stareši osem, a najmlajši 2 ljet stari jesu ti mali vandravci. Kapdon po sveti meši je blagoslovill pred oltarom klećeće malene i s žalostnim glovorom njim je k srdcu svezal, da naj se nigdar ne spozabiju iz svoje mile magjarske domovine. Dva vekši sićeki su razmeli dušćane reći, koje je njim na prvo donšell podjednom plaćući i Bog vas naj blagoslovi gospodin kapelan rećmi odpravill se jesu na taj dući težek put.

Odgovorni urednik:

MARGITAI JÓZSEF

Gospodin Belić se onak kakli zazabi te otvori vrata svoj sobe i pozove hausmajstorićinu u nutra riećmi: »Nebojte se u neozženjenoga stan stupiti ja nisam pogibeljan, a k tomu je i prijatelj Gornik prisutan.»

»Nebojim se ja ništa« — odgovori dievojka — »ćestiti muževi znadu, kaj su ćestitill dievojkam dužni. — Medjutim ja nisam niti nakanila u vašu sobu stupiti. Donesite mi listove simo van na hodnik!« —

Belić se nasmije i otide u sobu a vrata sobe ostave na pol otvorena. Dok je u nutra ženitbene listove po svih kutih ziskaval, zapodienel je vani Gornik sa Nestikom živahan razgovor i baš, kad je Belić sa listovi u ruki došell med na pol otvorena vrata ćul je Nestiku reći:

»Ali molim vas, pak kaj je treba, marljivo, diejavnoj dievojki za mužem lov držati? Ja to nepojnim, kak se na novinske oglase može toliko ih, pripravnih na ženitvu javiti. Ja bi mogla samo onomu mužu dobra biti, kojega duže vrijeme poznam ćiji karakter i način življenja bi mi jamćil da ćemo zajedno srećni biti. Ženiti se samo zato da se ženi, znamenuje lotteriju igrati. — Hvala Bogu, to kaj mi je potrebno, si na poštenu način zaslužim, pak ako jedan

dojde, koj me hoće i kojega ja hoću, tak moremo arda tu stvar dobro premisliti, — jeli ne? — Dakako da novac nemam, ali dvie marljive ruke, poštena ćud i dobro srće je takaj nieka vriednost.»

»A kak vam se gospodićna, dopada moj prijatelj Belić?« — pita Gornik.

»O, vrlo dobro,« — odgovori Nestika — »on bi baš bil po mojem gustušu, — je, — ali takove želje su bedastoće. Ja jedna hausmajstorićina i švelja — a on bogat gospodin — to bi bilo odviše smiešno!«

Belić, koj je liepu dievojku izmed vrat promatral i slušell, stupi sad napre i veli: »No baš tak smiešna ta stvar nebi bila.»

»Kakova stvar?« — zapita Nestika — te se požari do lasih. — Sad u svojoj zmetenosti je bila izbilla od srćca za zagriziti.

»Samo se nikaj neženirajte gospodićna Nestika« — veli joj smijuć Gornik — »već mu samo u lice recite, kak smo se eto malo prije spominalli, da mu nije za silu kroz oglase po novinah si ženu iskati.»

»Ah, vi pak morate sve pripoviedati, kaj smo se spominalli« — veli Nestika na pol srdito i hoće po stubah dole odbizati.

Medjutim ju Belić pograbi za ruku i zadržill veleć: »Ja sam i onako sve ćull! Pak

baš mi se ćini, da sam kroz novine do za sebe prikladne došell.»

»Tak?« — veli zategnjeno Nestika — Pak kaj list je te srećne, njega budem naj-prije ćitala.»

I Gornik sluša zaćudjeno Belićevu izjavu.

Belić se sad nasmije i veli: »To u jednom listu ne stoji pisano. — Ali ja bi želel onu si za ženu uzeti, koja mi je te bedaste liste iz redakcije donasala!«

Sad se Nestika iztrgne iz Belićevih ruk te sva požarena odbieži po stubah dole. — Belić za njom gledić niekom dopadnostju veli proti Gorniku: »Baš fina dievojka!«

I miesec dni za tim su pri hausmajstorici bile kratke gosti, Belić se je s nestikim vlienćal, a ja, koj tu pod imenom Gornik« ulogu igram, bil sam — za onda još ledićen — dever, te sam poslie kratke južine i mladence na željeznicu odpravill, kojom su otišli na putovanje po Italii.

Tko me je poslie pitall, kak se je taj neprijatelj ženah Belić oženill, svakomu sam odgovorill: »Kroz novine?«

Em. Kollay.

Gabona árak. -- Ciena Zitka

I m.-mázsa.	I m.-cent.	kor fill.
Buza	Pšenica	15.80 --
Rozs	Hríz	12.20 --
Árpa	Ječmen	13.00 --
Zab	Zob	13.50 --
Kukoricza új	Kuruza nova	14.00 --
Fehér bab új	Grah heli	26.00 --
Sárga >>	> zubi	20.50 --
Vegyes >>	> zimősan	20 --
Kendermag	Konopljeno seme	28.00 --
Lenmag	Len	16.00 --
Tökmag	Koščice	23.00 --
Bükköny	Grahorka	17.20 --

542 4-13

DELINKOVAC POKORNY

Bejegyzett védjegy
Étvágygerjesztő kítőnő ízű
ürmös-likör
10rvisilag legmelegebben ajánvat
Kapható minden e szakmabell üzletben, kávéházban stb.
Próbacosmagok ára 2/107 vagy 4/055 lit K 5-80 bérmentve
Eltörőgyár r. t. Pokorny, Zágráb
Atpattintott 1862.

≡ Elsőrendű gyomorelixir. ≡

Egy jó erkölcsű fiú
tanulónak
felvétetik **SOSTERICUS PÁL** fűszer- és vaskereskedésében
PERLAKON. 544 3-3

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pala-Expeller pítléka

egy régiónek bizonyult hatásos, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalom-csillapító szernek bizonyult kőszvényes, csőznél és meghűléseknél bedőrnés-képpen használva.

Figyelmeztetés. Ezeny hamisítványok miatt bevásárlásakor óvatossá legyünk és csak olyan áruakat vegyünk el, a mely a „Horgony” védjegyűek és a Richter cég-nyomással ellátott dobozokba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 liter 40 f. és 3 korona és egyenértékű minden gyógyszerárban kapható. -- Főmátr: 18/18 József gyógyszerár, Budapest.

Richter gyógyszerárak az „Arany orvosiáruháza”, Frigában. Előzetes megrendelésre is kapható.

Orehovicán a templom mellett 3 utca sarkán levő ház korcsmának és üzletnek különösen alkalmas, azonnal eladó esetleg bérbe vehető.

517 3-3 Bővebbet a tulajdonosnál:
Hirsebsohn Henrik-nél ugyanott.

Az 1904. évi St. Louis-i világkiállításán a legnagyobb kitüntetéssel a „GRAND PRIX”-el kitüntetve.

Csak a mellékelt kép szerinti
GLOBUS tisztító kivonatot
kérjük, mert sok értéktelen utánzat van.

Egyedüli gyárosok:
fritz Schulz jun. Akt. Ges. Eger és Leipzig.

Akinek megbízható
SZŐLŐOLTVÁNYOKRA

826 sz. 905.
Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102 §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a csáktornyai kir. jbróság 1905. évi V. 461 és 491 sz. végzése következtében Dr. Szántó Lajos budapesti lakos ügyvéd által képvisell Agobian és Adorján budapesti lakos javára Kolbenschlag Béla főszolgabíró csáktornyai lakos ellen 240 és 240 kor. s jár. erejéig 1905. évi okt. 18-án fogantatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 758 kor. becsült szobaburor és könyvtárból álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a csáktornyai kir. jbróság 1905. évi V. 468 számú végzése folytán 200 kor. tőkekövetelés, ennek 1905. évi szeptember hó 3 napjától járó 5% kamatai, és 240 kor. tőke ennek 1905. január hó 3-tól 5% kamata eddig összesen 124 kor. 40 fill. bíróság már megállapított költségek erejéig Csáktornyan alperes lakásán leendő eszközésére

1905. évi dec. hó 1-ső napjának d. u. 1/2 3 órákor határidőül kitűzetik, és ahoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hiválnak meg, hogy az emlelt ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kell Csáktornyan, 1905. nov. 16. 817

Globin

a legjobb és legfinomabb
czípőtisztítószer

962 10-20

Vezérszó: Minden darab szappan a Schicht névvel, tisztá és ment káros alkatrészeketől.

Schicht-szappan!

(„Szavas” vagy kulcsszappant)

a legjobb és használatban a legolcsóbb, minden ruhanemű és mosási módszer részére.

Jótállás: 25.000 koronát fizet Schicht György cég Aüssigban bárkinek, a ki bizonyítja, hogy szappana a „Schicht” névvel, valamely káros keveréket tartalmaz.

EGY

HÓNAPIG

TELJESEN INGYEN!

A ki már most beküldi — ha csak egy hónapra is — az előfizetési összeget **AZ UJSÁG** politikai napilapra, annak egész december havában teljesen ingyen küldi meg a kiadóhivatal a legjobb magyar lapot: **AZ UJSÁG**-ot. Előfizetési árak: Egy hónapra 2 korona 40 fillér, három hónapra 7 korona. — **AZ UJSÁG** gyönyörű kiállítású naptárát minden előfizető díjtalanul kapja meg. — **Gyönyörű husvétí album!** Megrendelési cím: **AZ UJSÁG** kiadóhivatala, Budapest, Kerepesi-út 54 szám.

Montignoso Grófnő, volt szász trónörökös nő emlékiratait most közli AZ UJSÁG. — Ujjonnan belépő előfizetők külön levonathban megkapják ennek a szenzációs emlékiratnak eddig megjelent részét.